

Yozgat, tarihinde Roma, Bizans, Selçuklu ve Osmanlı İmparatorluğu gibi Anadolu'nun önemli medeniyetlerinin toprakları içerisinde yer almıştır ve bu medeniyetlere dair izler taşımaktadır. Bu medeniyetlere ait ayakta kalmış tarihi eserler günümüzde gezilip görülebilmektedir. Bunlardan biri de Roma Dönemi'ne ait ve mimari açıdan önemli bir yere sahip hamamlardan biri olan Sarıkaya Roma Hamamı'dır.

Günümüzde bağlı olduğu ilçeden dolayı Sarıkaya Roma Hamamı olarak adlandırılan bu hamam, tarihte değişik adlarla da anılmıştır. MS. 2. yy'da inşa edildiği düşünülen hamam, Roma Dönemi'nde termal su kaynağının bulunmasından dolayı "Aquae Sarvenae" olarak isimlendirilmiş, Bizans döneminde buraya kilise inşa edilince hem hamam hem de içinde yer aldığı şehrin adı "Basilika Therma" olarak değiştirilmiştir. Deniz seviyesinden 1170 metre yüksekte inşa edilen şehrin içinde yer alan hamam, Hristiyanlığın yaygınlaşması ile birlikte piskoposluk merkezi haline gelmiştir. Paganlık yasaklanınca, pagan olan insanlar bu hamamda vaftiz olup Hristiyanlık dinine geçmişlerdir. "İmparatorluk hamamı" olarak da nitelendirilen hamam, önemli coğrafi yolların geçiş güzergahında yer almakta ve ziyaret edilmekteydi. Önemli bir kaplıca merkezi statüsünde olduğu için savaşa giden askerlerin dinlenme merkezi olmuştu. Bu bölge, 1071 Malazgirt Savaşı'nın ardından Türk hakimiyeti altında girmiştir. Türk hakimiyetinden sonra da aslına uygun olarak kaplıca olarak kullanılmış, hamamın ismi "Terzili Hamam" olarak Osmanlı kaynaklarında geçmiştir. Yapının orijinalliği korunmuş ve herhangi bir zarar verilmemiştir.

Hamam, deprem sonucu tahrip olmuş ve 2010 yılında başlayan kazı çalışmalarına kadar toprak altında kalmıştır. Bu kazı çalışmalarında ilk olarak kaplıcaya ait havuz ortaya çıkarılmıştır ve kazı çalışmaları devam ettikçe yapıya ait başka havuzlar da bulunmuştur. 2000 yıldan beri temizlik ve şifa amaçlı kullanılan bu kaplıca, 1. derece arkeolojik sit alanı olarak ilan edilmiştir. Günümüzde de insanlar tarihi kaplıcadan gelen suyu şifa niyetine kullanmaya devam etmektedirler.

2018 yılında UNESCO'nun Dünya Mirası Geçici Listesi'ne alınan Sarıkaya Roma Hamamı, direkt olarak sıcak su kaynağına inşa edilmiştir ve sağlam bir temel üzerine oturtulmuştur. Bu sayede yapı günümüze kadar gelebilmiştir. Cephesi ise korint düzenine göre inşa edilmiştir. Hamamın içerisinde 3 adet havuz bulunmaktadır ve havuzun suyu 45 santigrat derecedir. Büyük havuz 1.34 metre derinliğe sahip olup havuza bağlanan kemerler bulunmaktadır. Büyük bir deprem sonucu yok olan şehirde hamamın olduğu bölge ayakta kaldıysa da hamamın da büyük bir kısmı yıkılmış ve hamamın yalnızca batı cephe duvarı hasar görmemiştir.

Bu hamama halk arasında "kral kızı hamamı" da denmektedir. Bu isim, bir Roma kralının hastalığa yakalanan kızıyla ilgili eski bir efsaneye dayanmaktadır. Efsanede, kralın kızı günümüzde romatizma adı verilen bir hastalığa yakalanmıştır ve bir türlü tedavi edilememektedir. Hiçbir hekimin iyi edemediği kız zaman geçtikçe daha da kötü olur ve yürüyemez hale gelir. Güzeller güzeli kızı babası son çare olarak bu hamama getirir. Burada çamurlara ve sıcak sulara giren kız iyileşme gösterir ve hastalıktan kurtulur. Kızın hastalığına sıcak suyun çare olduğu anlaşılınca kral buraya havuz yaptırır ve bu havuzun çevresine bir şehir inşa edilir. Hastalığına çare bulan kızın adı da bu şehre verilir ve şehrin ismi "Öper" veya "Hoperi" olur. Sonrasında bu şehir bir deprem sonucu yıkılır ve hamamın olduğu yer ayakta kalır.

Efsaneye konu olan bu önemli Roma mimarisi günümüzde Yozgat'ın Sarıkaya ilçesinde yer almakta ve gezilebilmektedir. Cumartesi ve Pazar günleri kapalı olan hamama giriş müzekart sahiplerine ücretsizdir.